No. 287 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 1 en 2 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten November.

Heden morgen was het gerucht verspreid, dat de minister van binnenlandsche zaken *Duchatel*, na den kabinetsraad van gisteren avond, zich naar den koning begeven en zijne demissie aangeboden had.

— De Londensche bladen hebben zich dezer dagen sterk beklaagd over het voornemen dat zij het fransch gouvernement toeschreven, om zich de Philippijnsche eilanden toe te eigenen, door eene leening van het spaansch gouvernement te bevorderen, waarbij de gezegde eilanden onder den waarborg van Frankrijk verhypothekeerd werden. De gewone correspondentie dezer hoofdstad zegt heden dienaangaande het volgende: Verscheiden spaansche agenten hebben te vergeefs te Londen en te Parijs getracht eene leening tot stand te brengen; zij hebben slechts eene kompagnieschap daartoe genegen gevonden, doch deze stelde tot voorwaarde de hijpothekering der Philippijnsche eilanden en den waarborg van het fransch gouvernement. Deze leening moest in 25 jaren geremboursëerd worden; bij het achterlijk blijven van het spaansch gouvernement, werden de gezegde eilanden de eigendom van Frankrijk, hetwelk aldan verpligt was de schuld van de kompagnieschap af te doen. Daarentegen zegt heden een dagblad dat eene kompagnieschap uit fransche en spaansche kapitalisten bestaande, een jaarlijksche som van 6 millioen fr. alleen voor het vruchtgebruik der eilanden aangeboden had; dit plan was den maarschalk *Soult* voorgedragen om het aan het spaansch kabinet voor te stellen; maar de maarschalk, ofschoon dit beloofd hebbende, had besloten liever in eens eene som van 100 millioen fr. voor den afstand der eilanden aan te bieden, welk voorstel echter door het spaansch gouvernement van de hand gewezen was. Verder was de zaak nog niet gekomen.

— Het ministerie schijnt, ten gevolge van hetgeen in het openbaar over de geneeskundige dienst in Afrika gezegd is, de noodzakelijkheid te hebben ingezien om in de behoefte te voorzien, en diensvolgens reeds verscheidene officieren van gezondheid naar Afrika gezonden.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een artikel over de spoorwegen, en beklaagt zich dat men de bijzondere kompagnieschappen niet meer begunstigt; hij wilde dezelve van alle lasten ontheven hebben.

— Het onderzoek in de bureaux van het dagblad *le Capitole* heeft tot niets geleid. Men wilde dat dit onderzoek heeft plaats gehad ten gevolge van een berigt van de fransche ambassade te Londen. *Le Capitole* zelf zegt heden, dat men papieren had gezocht betrekkelijk de Bonapartische zamenzwering in 1816 te Grenoble ontdekt, ten gevolge waarvan *Didier* zijn leven op het schavot verloren heeft, omtrent welke zaak het gezegde dagblad voor eenige dagen beloofd had belangrijke inlichtingen te zullen geven.

— De zeeprefect van Toulon heeft in last gekregen om verscheidene ligte vaartuigen uit te zenden en aan de zijde van Livorno en Port Vendres te doen kruisen, ten einde een wakend oog te houden op de van de Italiaansche kusten komende schepen, en de pogingen die mogten gedaan worden tot ontscheping van den hertog *van Bordeaux* in Frankrijk, te verhinderen. Dergelijke bevelen tegen eene ontscheping van den jongen hertog zijn naar de autoriteiten van al de fransche kustgedeelten gezonden, terwijl men tevens verzekert dat sedert eene maand meer dan 50 policie-agenten naar Italie zijn gezonden, om de gangen zoo van de hertogin *van Berry* als van den hertog *van Bordeaux* na te gaan.

— Men verzekert dat het eskader van den admiraal *Rosamel* niet voor de maand April zal kunnen gevormd worden, daar de schepen niet eerder gereed zullen zijn.

— Op dit oogenblik bevindt zich ook een amerikaansch eskader van vijf schepen in de Middellandsche Zee; hetzelve zou in de haven van Mahon overwinteren.

— In brieven uit Algiers van den 18den dezer wordt weder gezegd, dat men vreesde dat het tot eene breuk met *Abd-el-Kader* zou komen. De kommandant *Rafil* met een luitenant, een wachtmeester en drie ruiters, waren door de Hadjouts, onderdanen van den Emir, vermoord.

— Uit Perpignan wordt van den 29sten nader omtrent het gisteren vermeld gevecht tusschen de beide partijen in Katalonie gezegd, dat eene kolonne, die met een konvooi van Manresa naar Solsona was vertrokken, bij de terugkomst een korps karlistische troepen ontmoet had; het gevecht was zeer bloedig en de verliezen waren van weerszijden aanzienlijk geweest, maar de karlisten hadden eindelijk moeten aftrekken, een aantal gevangenen in handen der christinos latende, terwijl ook nog een deel karlisten tot de constitutionelen was overgegaan.

Te Alcaniz, Calenda, en Mas de las Matas is het door *Espartero* uitgevaardigd bevel van uitdrijving ten uitvoer gelegd. Uit de eerstgemelde plaats schrijft men, dat die maatregel slechts weinige familien aldaar getroffen had, daar reeds vele bewoners ten gevolge van den oorlog de stad vroeger verlaten hadden, en de maatregel op verre na niet op allen was toegepast, die in de uitdrijving konden begrepen worden.

— Bij eene circulaire door den minister van binnenlandsche zaken *Calderon Collantes* te Madrid, den 19, uitgevaardigd, wordt bevolen ten spoedigste tot de formatie der verkiezingslijsten over te gaan; den 19den December zullen deze lijsten gesloten worden; de verkiezingen in de groote collegien zijn op den 19den Januarij aanstaande bepaald, en op den 31sten de algemeene stemming in de hoofdplaatsen der provinciën. Dezelfde minister heeft eene circulaire aan de politike chefs der provinciën gezigt, ter hunner onderrigting van de jongste gebeurtenissen, de voorgenomen houding van het gouvernement, en de regeling van hun gedrag.

— Uit brieven van Konstantinopel wil men hier vernomen hebben, dat de sultan besloten is, om de pachaliken voortaan in prefectuurschappen te veranderen, die den naam zouden dragen van *Mudeo Achiff*-pacha, gewezen minister van binnenlandsche zaken en *Selim*-Bey, een neef van *Ali* pacha van Janina, waren onder anderen tot perfecten benoemd.

— De notering was heden (28 November) ter beurze als volgt: 5 pCt. 111,55; 3 pCt. 82,05; Nap. r. 102,90; Sp. Ardoin 26¾; Pass. 6¾; Rom. L. 101¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 27sten November.

De Pruissische Kroonprins, benevens de prinsen *Karel* en *August* van Pruissen, hebben een bezoek van eenige dagen te Hanover afgelegd en die hoofstad den 26sten weder verlaten.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de nalatenschap van den hertog *de Blacas* zeer aanzienlijk is, en dat hij drie millioen francs, welke hij aan de edelmoedigheid van *Lodewijk XVIII* verschuldigd was, benevens de door hem in de Oostenrijksche Staten aangekochte landgoederen, aan den hertog van *Bordeaux* vermaakt heeft. De overledene had den ouderdom van negen en zestig jaren bereikt en laat eene weduwe en vier zonen achter.

— Uit Weenen wordt gemeld dat de vrijheer *Ostini*, gezant van den hertog van Lucca bij het Oostenrijksche hof, naar Italie was afgereisd; zoo men zeide met eene zending belast die betrekking had op de meermalen besproken overeenkomst voor den overgang van het hertogdom van Parma, enz. op den hertog van Lucca.

— Uit Rome schrijft men dat de heer *Chateaubriand* aldaar eerstdaags gewacht werd. — Op den 14den was in de kerk St. Andreas eene plegtige lijkdienst gehouden voor den overleden kardinaal *Gregorio* welke de Paus en het geheele collegie van kardinalen had bijgewoond.

— De Montenegrijnen hebben zich onlangs weder aan strooperijen op de oostenrijksche grenzen schuldig gemaakt ook hebben omstreeks tweeduizend hunner een inval in het gebied van Herzegowina gedaan, een dorp uitgeplunderd en veel vee weggeroofd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten November.

Aan de leden van de kamer der vertegenwoordigers zijn de motieven van het ontwerp voor de uitgifte van twaalf millioenen schatkistbons uitgedeeld, om den arbeid van den spoorweg en andere wegen, die anders, bij gebrek aan middelen, zoude moeten gestaakt worden voort te zetten. Bij het ontwerp wordt gezegd, dat de gelden zullen gebruikt worden naarmate de behoeften zich zullen doen gevoelen, en dat in die verhouding ook de uitgifte der schatkistbons zal plaats hebben.

— De belgische gezant te Weenen, *O'Sullivan de Grass*, bevindt zich thans te Weenen, en is den 24sten bij koning *Lodewijk Philips* in gehoor ontvangen.

— Het model van het standbeeld van *Rubbens*, hetwelk men voornemens is te Antwerpen op te rigten, is thans gereed, en men heeft aldaar proeven genomen omtrent de plaats, waar dit standbeeld behoort te worden opgerigt, om de meeste werking te doen. Men is in tweestrijd, of men daarvoor het plein bij de Lieve-Vrouwen-Kerk, of wel de Meir zal uitkiezen, doch een Antwerpsch blad verklaart zich stellig voor de keus van dit laatste fraaije plein. Het standbeeld stelt Rubbens voor in eene staande houding, met ontbloot hoofd, den degen op zijde en in de kleedij van een edelman uit de zeventiende eeuw. Een mantel is los over zijn linker schouder geworpen, zijn regter arm is vrij, en aan zijne voeten liggen zijn hoed en zijn palet, dat hem de onsterfelijkheid geschonken heeft. Volgens het model zal dit standbeeld in eene gieterij te Luik, onder het opzigt van den bekwamen beeldhouwer *Verbruggen*, uit brons worden gegoten.

— De Ardoins werden heden alhier verhandeld tegen 23½, ⅝, ⅞; te Antwerpen was de notering 24⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten November.

Naar men verneemt heeft de regering bij de beantwoording van de door de afdeelingen der staten-generaal gemaakte bedenkingen, op de ontwerpen van begrooting onder anderen te kennen gegeven, dat zij aan het geuit verlangen, tot vermindering van het cijfer van het tiende hoofdstuk der begrooting van uitgaven, Departement van Oorlog, uitgetrokken op eene somma van *f* 14,191,500, niet heeft kunnen voldoen, dewijl zij overigens de hoop lieef koesteren voor het jaar 1841 die som voor eenig verminderd bedrag te zullen kunnen voordragen.

Ook eene vermindering van de kosten van het 8ste hoofdstuk, departement voor de Marine, uitgetrokken voor eene som van *f* 5,250,000, heeft de Regering, naar men verneemt, voor het jaar 1840 ondoelmatig geacht.

— Gedurende de afwezigheid van den raad van gezantschap, den directeur van het entrepôt te Amsterdam, *J. J. Rochussen*, is met de interimaire waarneming in laatstgemelde betrekking belast de controleur bij 'sRijks entrepôt aldaar, *H. L. Schollevanger*.

— Zijne Majesteit heeft den heer *Dirk Vis Blokhuyzen*, die met ultimo December van wege den handel bij het algemeen Rijks entrepôt te Rotterdam als directeur moet aftreden, op nieuw in deze betrekking benoemd.

— Jonkh. *Boreel*, in der tijd luitenant-kolonel bij het 1ste bat. 1ste afd. mobile Zuid-Hollandsche Schutterij, zal, naar men verzekert, eerlang met het kommando over een deel of het geheel van de schutterij der residentie worden belast. — Dezer dagen hebben de onderofficieren der 's Gravenhaagsche schutterij, immers die van de kompagnie artillerie, met hunne winter-oefeningen een aanvang gemaakt.

— De Arrondissements Regtbank te Rotterdam heeft ten gevolge der vacature, veroorzaakt door het eervol ontslag als regter plaatsvervanger van den heer mr. *G. Mees*, professor te Deventer, tot kandidaten voor genoemde opengevallen plaats voorgedragen de heeren mrs *H. J. van Buren*, *C. D. Beels* en *W. C. Mees*, alle advocaten voor de Regtbank practiserende.

— De laatste schepen der haringvloot, dezer dagen gearriveerd zijnde, wordt thans als de uitkomst dier onderneming opgegeven, dat dit jaar alle de schepen behouden zijn teruggekeerd; — dat blijkens de hieronder gevoegde vergelijking, de visscherij merkelijk minder gunstig is uitgevallen, dan in het vorige jaar; — dat dit verschil eenigermate is vergoed geworden door de hoogere prijzen, welke men voor het product heeft kunnen bedingen; — en dat tot die betere prijzen al de aangebragte haring dadelijk, in de eerste hand, is verkocht, terwijl daarvan in de tweede hand zeer weinig is overgebleven.

— In 1838 heeft het getal der ter haringvangst zoo te Vlaardingen, Maassluis, Enkhuizen en de Rijp als te Amsterdam uitgezonden vaartuigen bedragen 122, welke 244 reizen gedaan en 3260 lasten haring aangebragt hebben; dit jaar werden 120 schepen uitgerust, die 179 reizen deden en 2348 lasten haring aanbragten.

— Uit Rotterdam meldt men het volgende:

„In den laten avond van Donderdag omstreeks half 12 ure heeft alhier een treurig voorval plaats gehad. Sedert eenen geruimen tijd deed de policie nasporingen, om zekeren befaamden booswicht, die steeds twee geladen pistolen en een ontbloot mes bij zich draagt, tegen wien door de arrondissements-regtbank te dezer stede een bevel tot gevangenneming was uitgevaardigd, in handen te krijgen; tot dat zij gisteren avond werd onderrigt dat de gem. persoon zich in zeker huis in de Baan alhier zoude bevinden; twee agenten van policie onder begeleiding van den kommissaris van de nachtwachts, begeven zich naar de aangeduide woning en verschuilen zich in den omtrek, toen eensklaps een der agenten twee manspersonen met twee meisjes ziet aankomen, waarvan hij er een meent te herkennen voor den gezocht wordende; nauwelijks zijn deze personen den schuilhoek voorbijgegaan of een der agenten die zich met een geladen pistool gewapend had, hetwelk hij in den mouw van zijn jas had verborgen, grijpt den verdachten persoon van achter aan, die zich gelijktijdig omdraait, als wanneer hij hem in de borst wil vatten teneinde hem te herkennen, door welke greep de verborgen pistool afgaat en den onschuldigen dood ter aarde doet nederstorten."

BEGROOTING.

Het onderzoek van de begrootingswetten door de Tweede Kamer der Staten Generaal is voor een gedeelte afgeloopen; en men kent den inhoud van de beraadslagingen, ten gevolge van dit onderzoek. Men heeft in de afdeelingen ernstiglijk aangedrongen op eene volledige openlegging van den staat van 's Rijks financielen toestand; men heeft de onthulling verlangd van het zoo geheimzinnige Amortisatie Syndicaat, alwaar men, onder den sluijer, eerder een geraamte denkt te zullen vinden, dan er die schoone aan te treffen, welke men zich verbeeld had er onder te zullen aanschouwen. Die wensch is *algemeen* in al de afdeelingen geweest; men heeft verlangd, dat er, tegelijk bij het tijdperk dat de staat een vernieuwd en (mogt het waarheid zijn!) ook verjongd leven zal intreden, eene geheele afdoening van zaken kon plaats vinden; dat alle oude schulden werden opgeruimd en eene algemeene regeling der staatsinkomsten en uitgaven kon plaats grijpen. Dit verlangen der Staten-Generaal heeft overal bijval gevonden bij de Natie, dit verlangen zal door de Regering, naar wij durven vertrouwen, niet worden te leur gesteld; wij vleijen ons veeleer, dat aan dat verlangen zal worden voldaan. Het is niet oneigenaardig ook door de Staten aangemerkt, dat de begrooting in verband mogt beschouwd worden met de herziene Grondwet; en dat de begrootingswetten slechts als credietwetten behoorden beschouwd te worden; maar wij betwijfelen de doelmatigheid van daaraan de voorwaarde te willen verbinden om die crediten slechts voor een halfjaar te verleenen, daar het toch niet wel mogelijk is, om binnen dat kort tijdsbestek de wijzigingen der Grondwet te laten bediscussieren, zoo als de Grondwet dat voorschrijft en er toch tijd behoort te zijn tot de bezwering en de voorbereidende maatregelen van executie der nieuwe Grondwet. Is men te dien opzigte aan een te kort tijdsbestek gebonden, dan zijn de handelingen over en weder niet vrij en onverlet, en gaat het gewigtigst werk met overijling gepaard. Met late dus aan de Regering over, om binnen het jaar den Staat naar eene verbeterde Grondwet te laten besturen. Het is ons ook hoogst bedenkelijk voorgekomen, of bij al den hoogen ernst en de heilige pligtvervulling der Staten-Generaal, om op eene geheele openhartige handelwijs omtrent het finantiewezen aan te dringen, sommigen niet te ver gegaan zijn, met protesten in te dienen en zich aan alle deliberatien te onttrekken; die uiterste maatregel komt ons vooralsnog veel te streng voor, daar het nog niet officieel gebleken is, of de regering weigert, om te voldoen aan het algemeen geuit verlangen der Tweede Kamer, om opening te erlangen van 's lands financielen toestand. De regering zal voorzeker niet iets weigeren, dat met de beste bedoelingen wordt gevraagd; en indien onverhoopt die staatkundige misslag mogt worden begaan, dan is het te verwachten, dat, na hetgeen de Staten-Generaal algemeen als hun verlangen hebben kenbaar gemaakt, als noodzakelijk in 's lands belang, deze met gepasten ernst op de voldoening aan dat verlangen willen blijven aandringen, of anders de begrootingswetten verwerpen. Ditzelfde geldt ook voor de bedenkingen tegen het aangaan van eene leening ten laste der O. I. bezittingen; want men begrijpt het, en de Staten-Generaal evenens als wij, dat de leening virtueel ten laste van ons land komt, zoolang het moederland borg moet blijven; het is inderdaad dan eene nieuwe schuld, onder eenen anderen naam; terwijl het geld uit onze kolonien alleen behoorde te dienen tot ontlasting van het moederland. Wij vertrouwen, dat de Regering, bij de beantwoording van de bedenkingen tegen de begrootingswetten, zich wel zal willen verklaren, omtrent hetgeen voorbereid of reeds gemaakt is, ten opzigte der verwachte wijzigingen in de Grondwet; of dat nog in kort eene voordragt deswege zal worden ingezonden bij de Tweede Kamer; want ofschoon de noodzakelijkheid van de herziening der Grondwet algemeen gevoeld wordt en

die herziening door de regering is toegezegd, zoo gelooven wij, dat die vertraagde inzending vooralsnog geen termen kan opleveren, om van dat in te dienen wetontwerp eene *conditio sine qua non* te maken; om over een zoo gewigtig stuk als dat der begrooting zich niet te willen uitlaten; te meer, omdat een individueel onttrekken niets afdoet, en eene noodwendige scheuring ten gevolge hebben moet onder de leden van hetzelfde staats-ligchaam, en tusschen dit en de Regering.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De benoeming van den voormaligen Göttinger hoogleeraar ALBRECHT aan de hoogeschool van *Berlijn*, heeft zich niet nader bevestigd. — Een der duitsche bladen, de *Neurenburger correspondent*, berigt, dat uit den rijken schat der letterkundige nalatenschap van GOETHE, dezer dagen weder zooveel belangrijks gevonden en verzameld is, dat men de gezamenlijke werken des dichters nog met twee supplement-deelen zal kunnen vermeerderen. Onder de gevonden stukken behoorde een heldendicht KAREL *de Groote* getiteld, een treurspel, twee drama's en verscheiden losse dichtstukken. — Koning LODEWIJK van *Beijeren* heeft een derde deel zijner dichterlijke werken in het licht gegeven. Van de beide eerste deelen ziet reeds de derde uitgave het licht. — Te *Karlsruhe* wordt de uitgave aangekondigd eener courant voor jonge duitsche vrouwen, waarvan zekere advokaat ACHERT de redactie op zich genomen heeft. Hij heeft tot motto de woorden van SCHILLER gekozen: »Eere der vrouwen; zij doorstrengelen het leven met hemelsche rozen." — Meer en meer begint men zich in *Duitschland* op de vorming en beschaving der Joden toe te leggen. Zekere Dr. HESZ, een rabbijn in het groothertogdom *Weimar*, heeft de uitgave van een nieuw tijdschrift ondernomen, getiteld: *de Israëliet der negentiende eeuw*. De eerste nommers zien reeds het licht, welke zich, naar gezegd wordt, door gepasten inhoud, bondigen en bevattelijken stijl onderscheiden. — In de prachtige *Pinakothek* te *München* is thans in de benedenzalen de verzameling van kopergravures voor het publiek ter bezigtiging gesteld. De directeur van het kunstgestigt CORNELIUS en de professor CLEMENS ZIMMERMANN hebben een privilegium bekomen voor de uitgave der beschrijving en afbeelding van de geschiedkundige fresco-schilderstukken in de benedenzalen van het gebouw, die thans bijna voltooid zijn en eene lengte van omtrent 400 voeten beslaan. — De gezamenlijke bijeengebragte gelden voor het monument van MOZART, bedragen volgens het jongst verslag van het comité, eene som van 7690 fl. c. m.

ENGELAND. — Eene belangrijke bijdrage tot opheldering van een der gewigtigste en moeijelijkste tijdvakken in de engelsche geschiedenis, heeft dezer dagen het licht gezien in de 111de tot de 115de deelen van *Lardner's Cyclopaedia* (van welke belangrijke verzameling de deelen ook afzonderlijk verkrijgbaar zijn); te weten: *the Lives of eminent British Statesmen of the Commonwealth*, door den heer J. FORSTER geschreven. De drie eerste deelen bevatten de levensschetsen van ELIOT, STRAFFORD, PYM, HAMPDEN, VANE en MARTEN; de beide laatste deelen het leven van OLIVIER CROMWELL. De letterkundige tijdschriften van *Londen* beoordeelen deze levensschetsen zeer gunstig, en vinden dat FORSTER vooral gelukkig geslaagd is, in de afschildering van het raadselachtig karakter van den beruchten Protector.

FRANKRIJK. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen van den 25sten dezer, heeft de heer ARAGO de leden onderhouden over de uitgestrekte nasporingen die thans op de voornaamste punten van onzen aardbol zullen gedaan worden, tot waarneming van het aardmagnetismus (*zie de Wet. Ber. in ons No. van Donderdag ll.*), aan de in werking brenging van welke onderneming voornamelijk de Koninklijke Maatschappij van *Londen* het meest toegebragt heeft. Met opzigt tot *Frankrijk* zullen de waarnemingen op het bureau der lengten te *Parijs* gedaan worden; doch *Frankrijk*, merkte de heer ARAGO aan, bezat nog een punt onder zijn gebied, noodzakelijk om de reeks van waarnemingen te voltooijen, en dit punt was de Afrikaansche kust, op eene lijn gelegen, die van *Berlijn* uitgaat en aan de *Kaap de Goede Hoop* eindigt. De Akademie der Wetenschappen had zich reeds verscheidene malen tot den oorlogsminister gewend, opdat op dit punt een observatorium mogt geplaatst worden, doch geen antwoord bekomen, terwijl de heer HERSCHELL thans op nieuw de medewerking der Akademie ten deze inriep. Na eenige verklaringen van de heeren BORY ST.-VINCENT en THENARD, werd besloten, dat men zich andermaal aan den minister zou adresseren, onder voorbehoud, zoo ook dit aanzoek vruchteloos was, zelve zich met de taak te belasten. Opmerkelijk is het, dat, terwijl het engelsch en ook het russisch gouvernement, zooveel blijken van deelneming in deze waarnemingen geven, het bestuur in *Frankrijk*, waar men anders zooveel opgeeft van den ijver om de Wetenschappen te bevorderen, daarbij onverschillig schijnt te blijven. — In een ander opzigt, waarin *Frankrijk*, bij de vergelijking met andere landen, nog zeer ten achteren stond, het lager onderwijs namelijk, heeft hetzelve in de laatste jaren veel gewonnen. Volgens eene statistieke opgaaf zijn thans van de 35,280 gemeenten in *Frankrijk* 28,913 van scholen voorzien; alhoewel dus nog ruim 6000 gemeenten scholen missen, is het getal dergenen die ze bezitten, sedert 1834 toch met 4,171 vermeerderd, en sedert 1830 met 8,868. In 1829 bedroeg het getal kweekelingen op de lagere scholen 969,340, in 1832: 1,200,715; in 1835: 1,544,628, en in 1839: 2,029,830; dus omtrent 1,600,000 meer dan in 1829. Van de scholen waren er 26,370 uitsluitend voor katholijke kinderen, 563 enkel voor protestanten, 28 voor israëlieten, en 2352, waar kinderen van alle eerdiensten opgenomen worden. — Op de koninklijke Munt te *Parijs* wordt thans een gedenkpenning geslagen, bestemd om de stichting van het historisch Museum van *Versailles* te vereeuwigen. Aan de eene zijde van dezen penning prijkt 's konings beeldtenis, met de woorden *Louis Philippe I, Roi des François*; de keerzijde behelst eene zinnebeeldige voorstelling; men ziet den koning afgebeeld, tot wien de *Geschiedenis*, het driekleurig vaandel in de hand houdende, de *Schilder-*, de *Beeldhouwkunst* en de andere kunsten geleidt; onderaan staan de woorden: *A toutes les gloires de la France*. Deze medaille, die zeer fraai gezegd wordt, is van den stempelsnijder DEPAULIS. — Een der dagbladen van *Lyon*, maakt van eene numismatische ontdekking van belang gewag. Op een landgoed nabij *Vienne*, in het departement *Isère*, was eene verzameling van gouden en zilveren wel bewaard gebleven penningen gevonden, uit den tijd der Romeinsche keizers tot aan *Constancius Chlores*, en van eenigen tijd later, allen in een ijzeren kistje besloten, op welks deksel de letter A en het jaartal 802 gegrift waren. Deze penningen konden tot veel opheldering strekken van den laatsten tijd van het romeinsche rijk en het begin der middeneeuwen; want behalve dat uit dezelve naauwkeurig de chronologie der regeringen van verscheidene romeinsche keizers kon opgemaakt worden, werd door dezelve den twijfel weggenomen, die nog omtrent het bestaan der PHARAMONDEN, CLODIONS, MEROVINGIUSSEN en CHILPERICS bestond. De berigtgever vermeende voorts dat deze penningen wel konden behoord hebben aan den geleerden ALCUINUS, die volgens eene kronijk, het klooster *St. Marcel* had bewoond, welks puinhoopen op het landgoed staan, waar de penningen gevonden zijn. — De jonge reeds vermaard geworden treurspeelster RACHEL is van de ziekte, die zij zich door te veel overspanning op den hals gehaald had, weder in zoover hersteld, dat zij op nieuw in deze week het tooneel zou betreden, en wel in de rol van *Emilie*, in *Cinna*.

NEDERLANDEN. — Te *Haarlem* is den 21sten dezer overleden, in 81jarigen ouderdom, de Weleerw. heer M. VAN GEUNS, Jz., lid van Teylers godgeleerd genootschap en rustend leeraar bij de Vereenigde doopsgezinde Gemeente te *Haarlem*, welke hij gedurende 36 jaren door zijne leer en wandel stichtte. Groot was zijn ijver bij de oprigting der algemeene doopsgezinde societeit en sedert als bestuurder derzelve en als curator harer kweekschool. Hij was een groot voorstander en werkzaam lid der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, waarvan vele bewijzen zijn te vinden in het vroeger te Groningen uitgegeven *Weekblad voor den gemeenen man*. Voorbeeldeloos wist hij den volkstoon te treffen, door eene ongezochte hem eigenaardige luimigheid, die zijn vriendschappelijk verkeer in vroegere jaren altijd kenmerkte, en die ook in zijnen ouderdom niet verloren ging. Ook eenige vertalingen, vooral uit het engelsch, was het Nederlandsch publiek aan zijne pen verschuldigd.

* Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (29 *November*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51 zeven zest.; dito 5 pCt. 98,97 15/16, 7/8; Kansb. 23 15/16; Am. Syndik. 4½ pCt. 93¼; Handelm. 161¾, 162; O. Indie 5 pCt. 95¾, ¼, 5/8; Ardoins 23 drie achtste, zeven zest. Coup. 18 drie achtste, 1/8, ¼; Fr. uitgest. 7.

LAMPEN, alsmede in BRONS en PLEETWERK, alles tegen Fabrieks-Prijzen.

Hij beveelt zich in een ieders gunst en recommandatie.

BREDA, den 27. November 1839. C. H. WIERCX.

. Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, voor zijne Principalen, op de na te noemene dagen en plaatsen, des namiddags ten 4 ure, vaceren, om aldaar publiek aan de hoogst- en meestbiedenden te Veilen, en 14 dagen daarna finaal te Verkoopen, de navolgende VASTE GOEDEREN:

1e Koop. Een perceel WEILAND, genaamd: *den Boschakker*, gelegen te *Klein-Zundert*, in de *Boschkens*, Kadaster Sectie B. N°. 1019, groot 37 Roeden. In huur tot den 11. November 1840, bij C. GOMS, voor *f* 4,12½ en 2 koppel Hoenders 's jaars.

2e Koop. Een perceel BOUWLAND, genaamd: *de Haverkammen*, gelegen als voor, in de *Zeisters*, Kadaster Sectie B. N°. 707, groot 64 Roeden en 50 Ellen. In huur tot den 11. November 1840, bij P. VAN VELTHOVEN, voor *f* 5,— en een koppel Hoenders 's jaars.

3e Koop. Een groote wel doortimmerde HUIZING, STALLING, SCHUUR, HOF en ERF, gestaan en gelegen in het Dorp te *Etten*, aan den Grooten Weg naar *Bergen-op-Zoom*, zeer geschikt voor een LOGEMENT, Kadaster Sectie L. N°. 117 en 118, groot 18 Roeden en 10 Ellen. In huur tot den 1. Mei 1840, bij den Heer I. G. DE BOSSON, voor *f* 200,— 's jaars.

4e Koop. Eene groote, sterke en wel doortimmerde HUIZING, voorzien van verscheidene Vertrekken, Keuken, groote Zolders, Kelders, opene Plaats en Waschhuis, benevens eene WONING en KELDER, daarnevens en er onder behoorende, alles gestaan en gelegen te *Breda*, op den hoek van de Reigerstraat en Havermarkt, gemerkt D, 42, Kadaster Sectie B. N°. 51 en N°. 52 gedeeltelijk, groot een Roede en 31 Ellen. Aan te vaarden bij het geven van den finalen Slag.

5e Koop. Twee HUIZEN of WONINGEN, PLEIN en ERF, gestaan en gelegen als voor, achter den 4den Koop, met het regt tot den uitgang in de Schoolstraat, Kadaster Sectie B. N°. 52 gedeeltelijk, groot 70 Ellen. Aan te vaarden bij het geven van den finalen Slag.

6e Koop. Eene HUIZING en ERF, gestaan en gelegen als voor, in de Schoolstraat, gemerkt D. 362, Kadaster Sectie B. N°. 50, groot 38 Ellen. In huur tot den 1. Mei 1843, bij J. B. VAN WIJMEREN, voor *f* 100,— 's jaars.

7e Koop. Een KOETSHUIS of STALLING en ERF, gestaan en gelegen als voor, in de Schoolstraat, gemerkt D. 361, Kadaster Sectie B. N°. 49, groot 42 Ellen. Aan te vaarden bij het geven van den finalen Slag.

8e Koop. Eene HUIZING en ERF, gestaan en gelegen als voor, aan de Noordzijde van de Reigerstraat, omtrent de Havermarkt, gemerkt D. 43, Kadaster Sectie B. N°. 53, groot 87 Ellen. In huur tot den 1. Mei 1842, bij J. DE KROON, voor *f* 200,— 's jaars.

9e Koop. Eene groote HUIZING, met TUINTJE en ERF, gestaan en gelegen als voor, aan de Noordzijde van de Groote Markt en Reigerstraat, gemerkt D. 54, Kadaster Sectie B. N°. 65 gedeeltelijk, groot 2 Roeden en 80 Ellen. In huur tot den 1. Mei 1846, bij den Heer J. L. JAMEZ, voor *f* 400,— 's jaars.

10e Koop. Eene STALLING en HOF, gestaan en gelegen als voor, achter den 9den Koop, Kadaster Sectie B. N°. 65, gedeeltelijk, groot 2 Roeden en 50 Ellen. Aan te vaarden bij het geven van den finalen Slag.

De 1e Zitdag zal gehouden worden in het Koffijhuis van J. VAN RIEL, te *Breda*, op Maandag den 9. December 1839.

En de 2e en laatste Zitdag, in het Koffijhuis van Mejufvrouw de Weduwe DIEUDONNÉ aldaar, op Maandag den 23. December daaraanvolgende.

Alles breeder bij gedrukte Billetten omschreven en nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

. Mr. J. F. G. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, op Woensdag, den 4. December 1839, des voormiddags 10 uren, ten verzoeke van zijnen Principaal publiek Verkoopen: De *MEUBILAIRE GOEDEREN*, nagelaten door den Heer R. RIJKEN, in leven Aannemer, gewoond hebbende en overleden aldaar, op de Ginnekenstraat, Wijk B., N°. 92, bestaande in: een extra fraai antiek ingelegd Kastje, Mahonyhouten Secretaires, Tafels, Commode met Marmeren Blad, Uittrek-, Speel-, Politint- en Nachttafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Hangklok, Mahonyhouten Cilinder-Kast, Bureaux, Ledikanten, Bedden met Toebehooren, Matrassen, Dekens, Lakens, Linnen- en Servetten-Goed, Koffij- en Thee-servies, Koper-, Blik-, Tin-, IJzer- en Aardewerk, Goud- en Zilverwerken, en wat verder zal worden aangeboden.

Daags te voren ten voorschreven Sterfhuize voor een ieder te zien.

. P. BOGAERTS, zal op *Dingsdag* den 3. en *Vrijdag* den 6. December 1839, PUBLIEK VERKOOPEN, in het van ouds genaamd *Vendu-huis der Notarissen*:

Een aantal *MILITAIRE GOEDEREN*, bestaande in: LAKENS, DEKENS en STROO-ZAKKEN, en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

VERKOOPING VAN BOOMEN,

TE *STEENBERGEN*.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, te *Steenbergen*, zal, op Maandag den 30. December 1839, des morgens om 10 ure, op het Landgoed *Dassenberg*, in de Gemeente *Steenbergen*, Verkoopen:

70 Kavels zeer zware EIKEN- en BEUKEN-BOOMEN, ter lengte van 6 tot 10, en ter dikte van 1 tot 3 El, en

20 —— diverse MASTEN-BOOMEN.

Alles liggende op voormeld Landgoed.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.